

Protokół posiedzenia

Centralnej Komisji Metodycznej

Warszawa, 12-13 grudnia 2017 r.

Obecni:

- Hanna Staszewska (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego) – przewodnicząca,
- Robert Górski (NDAP) – sekretarz,
- Dariusz Magier (Archiwum Państwowe w Siedlcach) – obecny 12 grudnia,
- Kamila Follprecht (Archiwum Narodowe w Krakowie),
- Małgorzata Król (Archiwum Akt Nowych),
- Aleksandra Starczewska-Wojnar (Archiwum Państwowe w Opolu),
- Jakub Żygawski (Archiwum Państwowe w Zamościu),

goście:

- Maciej Zdunek, dyrektor Departamentu Archiwistyki NDAP,.
- Bartosz Nowożycki (Departament Archiwistyki NDAP),
- Maciej Parzniewski (Narodowe Archiwum Cyfrowe) – obecny 13 grudnia.

Porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia,
2. Omówienie projektu zarządzenia w sprawie ewidencjonowania zasobu archiwalnego w archiwach państwowych,
3. Prezentacja testowej wersji Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej (ZoSIA),
4. Omówienie projektu zarządzenia w sprawie eksploatacji Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej ZoSIA w archiwach państwowych,
5. Omówienie projektów znowelizowanych decyzji Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych:
 - Nr 11 z dnia 23 października 2002 r. w sprawie porządkowania i ewidencjonowania dokumentacji kartograficznej w archiwach państwowych,
 - Nr 12 z dnia 9 marca 2007 r. w sprawie wprowadzenia wskazówek metodycznych dotyczących zasad gromadzenia i opracowania materiałów ulotnych w archiwach państwowych,
6. Wolne głosy i wnioski,
7. Zamknięcie posiedzenia.

Ad 1.

Posiedzenie Centralnej Komisji Metodycznej otworzyła przewodnicząca Hanna Staszewska. Powitała przybyłych członków Komisji oraz gości. Przypomniała, że głównym tematem posiedzenia będą projekty nowelizacji decyzji Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w sprawie porządkowania i ewidencjonowania dokumentacji kartograficznej w archiwach państwowych, w sprawie wprowadzenia wskazówek metodycznych dotyczących zasad gromadzenia i opracowania materiałów ulotnych w archiwach państwowych, a także projekt zarządzenia w sprawie eksploatacji Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej ZoSIA w archiwach państwowych.

Przewodnicząca wspomniała także o konieczności opracowania nowego projektu zarządzenia w sprawie opracowania fotografii. Zobowiązała się przygotować propozycję normatywu, który – wraz z projektami wskazówek metodycznych dotyczących opracowania dokumentów dźwiękowych i filmowych (opracowanym w NAC) – będzie przedmiotem kolejnego posiedzenia.

H. Staszewska przypomniała także, że Zintegrowany System Informacji Archiwalnej (ZoSIA) będzie dostosowany do nowych normatywów, co członkowie CKM mieli możliwość przetestować na wersji udostępnionej przez NAC. Wyraziła jednocześnie obawę, że przygotowane przez CKM ww. normatywy mogą nie mieć odzwierciedlenia w systemie ZoSIA, gdyż planowane kompleksowe prace nad systemem związane z wnioskiem o ich dofinansowanie z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa mogą zatrzymać prace nad aktualną wersją systemu. Podkreśliła przy okazji, że formularze sprawozdań statystycznych powinny uwzględniać wprowadzone zmiany od 2019 r.

Jednocześnie zauważyła, że we wrześniu br. upływa kadencja Centralnej Komisji Metodycznej w obecnym składzie. Zasugerowała, aby podjąć prace nad normatywami dotyczącymi opracowania fotografii i dokumentacji audiowizualnej, uwzględniając czas potrzebny na przekazanie projektów do zaopiniowania do archiwów państwowych.

H. Staszewska ponownie przypomniała o konieczności przyjrzenia się kwestii kopii w zasobie archiwów państwowych, ale zagadnienie to nie zostanie jednak uwzględnione w projekcie zarządzenia w sprawie ewidencjonowania zasobu archiwalnego w archiwach państwowych. Zwróciła także uwagę na konieczność przygotowania przez Departament Archiwistyki NDAP projektu zarządzenia w sprawie postępowania z informatycznymi nośnikami danych.

Członkowie CKM i obecni pracownicy Departamentu Archiwistyki uzgodnili także, że w dniach 30-31 stycznia br. zorganizowane zostanie szkolenie dla pracowników archiwów państwowych z zakresu ewidencjonowania i inwentaryzacji. Formuła szkolenia uzgodniona zostanie w późniejszym czasie.

Ad 2.

Pierwszym punktem posiedzenia był projekt zarządzenia w sprawie ewidencjonowania zasobu archiwalnego w archiwach państwowych. Wprowadzone zmiany miały charakter redakcyjny. Uporządkowano § 4, którego zapisy pokrywały się w części z przepisami końcowymi i przejściowymi (załącznik nr 1).

Zastanawiano się także nad zasadnością wskazania na nośniki analogowe w § 6 w pkt. 7 i 8, szczególnie że dokumenty dźwiękowe, jak i filmowe, mogą mieć także postać cyfrową.

Robert Górski wyraził wątpliwość, czy wskazanie na analogowe jest zasadne, kiedy wcześniej wprost wspomniano, że „Materiały archiwalne, niezależnie od postaci w jakiej występują, przez co należy rozumieć postać tradycyjną lub elektroniczną, ewidencjonuje się z uwzględnieniem ich podziału na rodzaje (...)”.

M. Zdunek i H. Staszewska stwierdzili, że zasadniczą kwestią w tym przypadku jest ewidencjonowanie i możliwość policzenia, a jeśli nie wiadomo, co znajduje się na danym nośniku – liczymy nośniki. H. Staszewska dodała też, że jednostkę stanowi zasadniczo zapis na nośniku. A. Starczewska-Wojnar zgodziła się z Przewodniczącą.

Członkowie CKM zdecydowali o usunięciu sformułowania „analogowego” w § 6 pkt. 7 i 8 w dotychczasowym brzmieniu.

B. Nowożycki podkreślił jednocześnie konieczność przygotowania zarządzenia w sprawie postępowania z nośnikami.

W kontekście zmiany decyzji Nr 11 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 23 października 2002 r. w sprawie porządkowania i ewidencjonowania dokumentacji kartograficznej w archiwach państwowych, R. Górski i J. Żygawski zasugerowali dodanie w § 6 pkt 4 także pierworysów i operatu ewidencyjnego, z czym zgodzili się pozostali członkowie CKM.

Na tym zakończono posiedzenie w dniu 12 grudnia.

Ad 3.

Drugi dzień spotkania rozpoczął Maciej Zdunek w związku z późniejszym przybyciem Przewodniczącej. Zaprezentował zebranym testową wersję Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej (ZoSIA) z wdrożonymi na podstawie projektów zarządzeń zmianami. Podkreślił, że do 18 grudnia członkowie CKM i pracownicy DA mogą zgłaszać ewentualne problemy z działaniem systemu i sugestie korekt.

Ad 4.

W dalszej części spotkania, po przybyciu Przewodniczącej, omówiono projekt zarządzenia Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w sprawie eksploatacji Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej ZoSIA w archiwach państwowych (załącznik nr 2), opracowany w Departamencie Archiwistyki NDAP. M. Zdunek podkreślił, że normatyw taki powstać powinien, szczególnie że wcześniej obowiązywały decyzje NDAP w sprawie wprowadzenia do stosowania w archiwach państwowych bazy danych System Ewidencji Zasobu Archiwalnego SEZAM.

Większość zaproponowanych przez CKM zmian miała głównie charakter redakcyjny. Zasugerowano uregulowanie w zarządzeniu obowiązków NAC i archiwów państwowych w kwestii publikacji danych na portalu szukajwarchiwach.pl. Poruszono także kwestię rozliczalności i kont dla wolontariuszy i stażystów. W tej sprawie powinno wypowiedzieć się Narodowe Archiwum Cyfrowe. M. Zdunek i M. Parzniewski podkreślili jednak, że niezbędne jest podwójne uwierzytelnienie, tj. certyfikat oraz login i hasło.

Ad 5.

Kolejnym punktem spotkania były projekty znowelizowanych decyzji Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych – Nr 11 z dnia 23 października 2002 r. w sprawie porządkowania i ewidencjonowania dokumentacji kartograficznej w archiwach państwowych

(załącznik nr 3), oraz Nr 12 z dnia 9 marca 2007 r. w sprawie wprowadzenia wskazówek metodycznych dotyczących zasad gromadzenia i opracowania materiałów ulotnych w archiwach państwowych (załącznik nr 4), które wskazane zostały jako wymagające dostosowania do nowych zarządzeń w sprawie ewidencjonowania i inwentaryzacji, opracowanych przez CKM. Także i w tym przypadku większość zmian miała charakter redakcyjny i nanoszone były w trybie śledzenia zmian (patrz załączniki nr 3 i 4). W nowelizacjach ww. decyzji zrezygnowano m.in. z uwzględnienia fragmentów dotyczących brakowania dokumentacji kartograficznej i materiałów ulotnych, gdyż kwestie te uregulowane zostały w zarządzeniu Nr 3 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z 31 stycznia 2017 r. w sprawie brakowania dokumentacji z zasobu własnego archiwów państwowych.

Ad 6 i 7.

Podsumowując dotychczasowe prace CKM, Przewodnicząca stwierdziła, że mimo konieczności zmian i uchylecia niektórych normatywów, nadal można korzystać z dorobku metodycznego, który dostępny jest w „Zbiorze przepisów archiwalnych wydanych przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w latach 1952-2000” (Warszawa 2001), pozostając w zgodzie z nowymi zarządzeniami. Zauważyła też, z czym zgodzili się obecni, że niezbędna jest strategia opracowania zasobu archiwalnego, którą przyjąć powinien Naczelny Dyrektor. Obecnie jednak priorytetem dla Naczelnego Dyrektora jest retrokonwersja, a następnie uzupełnienie ewidencji zasobu archiwalnego.

Przewodnicząca podziękowała wszystkim za aktywne uczestnictwo i zamknęła posiedzenie. Termin kolejnego spotkania zostanie ustalony w późniejszym terminie.

Robert Górski
Sekretarz

Hanna Staszewska
Przewodnicząca

Załączniki:

1. Projekt zarządzenia w sprawie ewidencjonowania zasobu archiwalnego w archiwach państwowych (wersja z naniesionymi korektami),
2. Projekt zarządzenia w sprawie eksploatacji Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej ZoSIA w archiwach państwowych,
3. Projekt zarządzenia w sprawie zasad porządkowania i inwentaryzacji dokumentacji kartograficznej w archiwach państwowych,
4. Projekt zarządzenia w sprawie zasad porządkowania i inwentaryzacji materiałów ulotnych w archiwach państwowych.